

mgr Damian Wicherek
Instytut Nauk o Polityce
Kolegium Nauk Społecznych
Uniwersytet Rzeszowski

Streszczenie w j. polskim rozprawy doktorskiej
pt. Weto ustawodawcze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
w praktyce politycznej

Celem poznawczym pracy jest ukazanie genezy kształtowania się tego uprawnienia oraz całościowe przedstawienie aktywności Prezydentów RP w tym zakresie. Ponadto w dysertacji starałem się ukazać stanowisko poszczególnych rządów, partii i ugrupowań parlamentarnych do wet zgłaszanych przez urzędujących prezydentów. Celem było także przedstawienie znaczenia weta prezydenta jako ważnego instrumentu politycznego poprzez wskazanie na częstotliwość wetowania ustaw w zależności od opcji politycznej sprawującej władzę.

Ramy chronologiczne pracy obejmują lata 1997-2022. Cezurę początkową stanowiła data uchwalenia Konstytucji RP w 1997 r., zaś etap końcowy - ostatnie weto prezydenta Andrzeja Dudy z grudnia 2022 r. Pozwoliło to na szczegółowe omówienie wet Prezydentów RP: Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego, Bronisława Komorowskiego i A. Dudy. Jednak, aby całościowo scharakteryzować obszar merytoryczny dysertacji zasięgiem chronologicznym objęto także okres poprzedzający uchwalenie Konstytucji RP w 1997 r. związany z tzw. prowizorium konstytucyjnym przypadającym na lata 1989-1997. Umożliwiło to uwzględnienie w genezie związanej z wetem ustawodawczym praktyki politycznej dotyczącej odmowy podpisania ustawy przez Prezydentów RP: Wojciecha Jaruzelskiego i Lecha Wałęsy.

Rozprawa doktorska składa się z pięciu rozdziałów merytorycznych, wstępu, zakończenia, aneksów przedstawiających wyniki głosowania nad poszczególnymi projektami ustaw oraz wykazów: skrótów, źródeł i opracowań oraz tabel. Podkreślić jednak należy, iż rozdziały w niniejszej dysertacji doktorskiej są wyraźnie niesymetryczne. Wynika to wprost z aktywności związanej ze stosowaniem weta ustawodawczego przez Prezydentów RP, począwszy od Prezydenta A. Kwaśniewskiego po Prezydenta A. Dudę. Prezydenci: A. Kwaśniewski 35 razy od-

mówił podpisania ustawy, L. Kaczyński 18 razy, B. Komorowski 4 razy, A. Duda 13 razy skorzystał z prawa weta ustawodawczego. W celu całościowego przedstawienia badanej tematyki postanowiłem poddać analizie wszystkie weta wspomnianych prezydentów, a to przełożyło się na niesymetryczność poszczególnych rozdziałów dysertacji doktorskiej.

W rozdziale pierwszym przedstawiłem genezę oraz pojęcie weta ustawodawczego, a także pozycję ustrojową i zakres kompetencji Prezydenta RP na podstawie przepisów obowiązującej konstytucji. Scharakteryzowano proces kształtowania się prerogatywy prezydenta dotyczącej prawa odmowy podpisania ustawy w kontekście przygotowania i uchwalenia Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., a w oparciu o przepisy Konstytucji RP i Regulaminu Sejmu omówiono procedurę w izbie niższej parlamentu związaną z wetem prezydenta. W rozdziale tym syntetycznie przedstawiłem organ pomocniczy prezydenta jakim jest Kancelaria Prezydenta RP, prezentując genezę Biura Prawa i Ustroju, w tym jego znaczenie w strukturze organizacyjnej KPRP oraz zakres zadań w zakresie prezydenckiego weta.

W rozdziałach od drugiego do piątego w chronologiczny sposób dokonałem analizy korzystania przez Prezydentów RP z prawa odmowy podpisania ustawy. W celu uporządkowanego oraz klarownego ukazania aktywności prezydentów w tym zakresie wnioski poszczególnych polityków, zostały podzielone ze względu na osobę premiera, która kierowała pracami rządu. Takie podejście miało na celu przedstawienie relacji politycznych jakie panowały między prezydentami, a Radą Ministrów czy większością sejmową w badanym kontekście.

W rozdziale drugim szczegółowo omówiłem praktykę stosowania weta ustawodawczego przez Prezydenta RP A. Kwaśniewskiego. Wyszczególniono w nim okresy rządów Premierów: Jerzego Buzka, Leszka Millera oraz Marka Belki. W rozdziale trzecim zaprezentowałem praktykę stosowania weta ustawodawczego przez Prezydenta RP L. Kaczyńskiego. Z tej kompetencji prezydent korzystał podczas rządów na czele, których stali Premierzy: Jarosław Kaczyński oraz Donald Tusk. Rozdział czwarty poświęcony został stosowaniu weta ustawodawczego przez Prezydenta RP B. Komorowskiego, którego aktywność w tym zakresie objęła tylko rząd Premiera D. Tuska.

W ostatnim piątym rozdziale przedstawiłem stosowanie weta ustawodawczego przez Prezydenta RP A. Dudę do dnia 31 grudnia 2022 r. Praktykę odmowy podpisania ustawy przez prezydenta ukazano z podziałem na okresy rządów Premierów: Ewy Kopacz, Beaty Szydło oraz Mateusza Morawieckiego. W rozprawie doktorskiej zawarto także cztery aneksy, przedstawiające szczegółowo wyniki głosowań poszczególnych ugrupowań politycznych w Sejmie

nad projektami ustaw, które już jako ustawy zostały przedstawione Prezydentom: A. Kwaśniewskiemu, L. Kaczyńskiemu, B. Komorowskiemu oraz A. Dudzie do podpisu, a wyżej wymienieni politycy postanowili w stosunku do nich skorzystać z prawa weta ustawodawczego.

W zakończeniu dysertacji dokonałem podsumowania przeprowadzonych analiz związanych z praktyką korzystania z prawa weta ustawodawczego, co pozwoliło nie tylko na przedstawienie całościowej konkluzji, ale także na dokonanie weryfikacji postawionych we wstępie hipotez badawczych i udzielenia odpowiedzi na postawione pytania badawcze.